

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Будівельно-технологічний інститут
Кафедра процесів та апаратів в технології будівельних матеріалів

СИЛАБУС
освітнього компонента
Основи технічної термодинаміки

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	192	Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	ОПП «Будівництво та цивільна інженерія»	
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	розрахунково-графічна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладач:

Савченко Світлана Валентинівна, к.т.н., доцент кафедри процесів та апаратів в технології будівельних матеріалів, koval_sv@ukr.net

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВНИМИ ЗАКОНАМИ ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМОДИНАМИКИ І ПРИНЦИПАМИ РОЗРАХУНКУ ТЕРМОДИНАМІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ТЕПЛОВИХ ПРОЦЕСІВ В УСТАНОВКАХ БУДІВЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ ТА ЗДОБУВАЮТЬ НАВИЧКИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИХ ЗНАНЬ В ІНЖЕНЕРНІЙ ПРАКТИЦІ.**

Наприклад: вміння визначити термодинамічні параметри теплоносія, який застосовується для теплової обробки в виробництві будівельних матеріалів; розрахувати теплотехнічні параметри процесу сушіння та тепловологої обробки будівельних матеріалів.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: фізика, вища математика, фізична

хімія, будівельне матеріалознавство, технічна механіка рідини та газу, процеси і апарати у виробництві будівельних конструкцій, виробів і матеріалів, теплові установки та основи технічної термодинаміки.

Програмні результати навчання: (взято зі стандарту вищої освіти за спеціальністю):

Диференційовані результати навчання:

знати:

- основні поняття о головних закономірностях протікання процесів у технологічних апаратах;
- основи теплотехнічних та термодинамічних процесів;
- методи розрахунку основних термодинамічних та теплофізичних параметрів процесів теплової обробки будівельних матеріалів;
- основні поняття та методи розрахунку теплотехнічного обладнання.

розуміти:

- яким чином, чи методами необхідно вирішувати певну технологічну задачу по розрахунку термодинамічних процесів, що протікають в теплотехнічному обладнанні будівельної індустрії.

володіти:

- загальними основами та основними законами технічної термодинаміки;
- методикою визначення термодинамічних параметрів теплоносія, що застосовується для теплової обробки в виробництві будівельних матеріалів;
- методикою розрахунку термодинамічних параметрів теплоносія;

вміти:

- визначати основні закономірності протікання теплофізичних та термодинамічних процесів
- розраховувати основні параметри теплофізичних та термодинамічних процесів
- розв'язувати певні задачі технологічного змісту
- розв'язувати задачі проектування термодинамічних процесів, що протікають в теплових установках для виробництва будівельних виробів та матеріалів

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/ п	Назва тем	Кількість годин на		
		лекційні заняття	практичні заняття	самостійн у роботу
1.1	Основні поняття і параметри термодинамічної системи. Термічне рівняння стану ідеального газу	2	4	6
1.2	Суміш ідеальних газів. Теплоємність.	2	4	10
1.3	Перший закон термодинаміки. Поняття ентальпії та ентропії ідеальних газів. Процеси зміни стану газів.	2	8	10
1.4	Другий закон термодинаміки. Кругові процеси	2	4	10
1.5	Водяна пара	2	2	8
1.6	Вологе повітря	2	2	10
	Всього	12	24	54

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «**Основи технічної термодинаміки**» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Розрахунково-графічна робота	1	15	25
Практичні роботи (виконання та захист)	13	15	25
Контроль знань:			
- Поточний контроль знань (стандартизовані тести), або усне опитування	2	30	50
- Підсумковий (семестровий) контроль знань	1		
Разом		60	100

Розрахунково-графічну роботу передбачено за всією тематикою дисципліни.

Студенту потрібно: виконати завдання по розрахунку основних термодинамічних параметрів ідеального газу та суміші газів, вологого повітря та водяної пари. Розрахунки ведуться з застосуванням основних законів термодинаміки та термодинамічних діаграм.

Робота складається з двох частин: розрахункової та графічної і виконується у вигляді пояснювальної записки, що включає графічну частину (формат А-4).

Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи[4].

Два рази за семестр проводиться поточний контроль знань – **стандартизовані тести** (20 тестових питань), наприклад:

1. Який термодинамічний параметр залишається постійним в ізобарному процесі:
  - а) температура;
  - б) тиск;
  - в) питомий обсяг.
2. Який закон описує ізохорний термодинамічний процес:
  - а) Шарля
  - б) Бойля-Мариотта
  - в) Гей-Люссака

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати мінімальну кількість балів та/або для студентів, які бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий (семестровий) контроль знань може здійснюватися у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни..

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бордюженко О.М. Основи термодинаміки, теплотехніка та теплотехнічне обладнання: Навчальний посібник: Ч.2. Процеси сушіння випалу і плавлення. Теплова обробка виробів з бетону і залізобетону / О.М. Бордюженко. – Рівне: НУВГП, 2010. – 230 с.
2. Белоусов В.В. Техническая термодинамика: Учебное пособие. –Донецк: Юго-Восток, 2003. -150 с.
3. Алабовский А.Н., Недужий И.А. Техническая термодинамика и теплопередача: Учебное пособие, 3-е изд. –Киев, Вища шк.. 1990. -240 с.
4. Методичні вказівки з дисципліни «Теплові установки та основи технічної термодинаміки» до виконання курсової та розрахунково-графічної роботи / Савченко С.В., Гедулян С.І.// Одеса: ОДАБА, 2018, - 58 с. (3,49 ум. арк.)

Допоміжні джерела інформації

5. Почапский Н.Ф., Пономаренко Б.Т., Левченко В.Н., Фирсов Н.Н. Расчет и конструирование тепловых установок. -К.: УМКВО, 1989.
6. Кокшарев В.Н. Тепловые установки: Учебник / В.Н. Кокшарев, А.А. Кучеренко. – К.: Вища школа, 1990. – 334 с.